

**แนวทางการบริหารจัดการในห้องเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4**
**THE GUIDELINES FOR CLASSROOM MANAGEMENT IN PRIMARY SCHOOLS
UNDER UDON THANI PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 4**

กิติพรรณ ฐระพระ* ประพรทิพย์ คุณากรพิทักษ์ และ วันทนา อมตาริยกุล

Kitipan Thurapra* Praporntip Kunakornpitak and Wantana Amatariyakul

สาขาวิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี 41000

Program in Educational Administration, Faculty of Education, Udon Thani Rajabhat University,
Udon Thani 41000, Thailand

*Corresponding author: Email: iam_mixer@hotmail.com

รับบทความ 7 มีนาคม 2562 แก้ไขบทความ 30 มีนาคม 2562 ตอบรับบทความ 19 เมษายน 2562 เผยแพร่บทความ เมษายน 2563

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) ศึกษาปัญหาและความคาดหวังในการบริหารจัดการในห้องเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา 2) หาแนวทางการบริหารจัดการในห้องเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา และ 3) ประเมินแนวทางการบริหารจัดการในห้องเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา มีขั้นตอนดำเนินการวิจัยแบ่งเป็น 3 ระยะ ดังนี้ ระยะที่ 1 การศึกษาปัญหาและความคาดหวังในการบริหารจัดการในห้องเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 จำนวน 272 คน โดยใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ ด้านปัญหาและความคาดหวัง เท่ากับ 0.89 และ 0.86 ตามลำดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัย พบว่า สภาพปัญหาอยู่ในระดับมาก และความคาดหวังอยู่ในระดับมากที่สุด ระยะที่ 2 การศึกษาแนวทางการบริหารจัดการในห้องเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา ผู้ให้ข้อมูลมาจากการเลือกแบบเจาะจง จำนวน 12 คน ได้แก่ ครูผู้สอน จำนวน 12 คน เก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา ผลการวิจัย พบว่า แนวทางการบริหารจัดการในห้องเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา มีทั้งหมด 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการมีภาวะผู้นำ 2) ด้านความสามารถบริหารจัดการในชั้นเรียน 3) ด้านความสามารถสื่อสารได้อย่างมีคุณภาพ 4) ด้านความสามารถในการประสานประโยชน์ และ 5) ด้านความสามารถนำนวัตกรรมใหม่ ๆ มาใช้ในการบริหารจัดการ ระยะที่ 3 การประเมินแนวทางการบริหารจัดการในห้องเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ใช้แบบประเมินแนวทางการบริหารจัดการในห้องเรียน แบบส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ผลการวิจัย พบว่า ด้านอรรถประโยชน์ ความเป็นไปได้ ความเหมาะสม และความถูกต้อง โดยรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด

คำสำคัญ: การบริหารจัดการในห้องเรียน, แนวทางการบริหารจัดการในห้องเรียน

ABSTRACT

The purposes of this research were: 1) to examine problems and expectations in classroom management in primary schools, 2) to find classroom management guidelines in primary schools, and 3) to evaluate classroom management guidelines in primary schools. The research process consisted of three phases: Phase I: Exploring the problems and expectations in classroom management in primary schools: The samples, selected through stratified random sampling, were 272 teachers under Udon Thani Primary Educational Service Area Office 4. The research instrument was a 5-level rating scale questionnaire concerning problems and expectations with the reliability of 0.89 and 0.86, respectively. Data were analyzed for mean and standard deviation. The findings were as follows: the problems were at a high level and the expectation was at the highest level. Phase II: Establishing the classroom management guidelines in primary schools. The informants, obtained through a purposive sampling, were 12 persons. The semi-structured interview was carried out for data collection, and presented in a format of content analysis. The findings were as follows: The guidelines for classroom management in primary schools comprised five aspects: 1) leadership, 2) classroom management capabilities, 3) quality of communication skills, 4) ability of

utility coordination, and 5) ability to utilize recent innovations for management. Phase III: Guideline Evaluation. The developed guidelines were assessed by seven experts. Data were analyzed by using mean and standard deviation. The evaluation form on guidelines for classroom management was a 5-level rating scale questionnaire. The results revealed that the utility, feasibility, propriety, and accuracy standards of the developed guidelines were at the highest level in overall.

Keywords: Classroom management, Guidelines for Classroom Management

บทนำ

มาตรา 54 หมวด 5 หน้าที่ของรัฐ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 รัฐต้องดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลาสิบสองปี ตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย รัฐต้องดำเนินการให้เด็กเล็กได้รับการดูแลและพัฒนา ก่อนเข้ารับการศึกษาตามวาระหนึ่งเพื่อพัฒนาร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้สมกับวัยโดยส่งเสริม และสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชนเข้ามีส่วนร่วมในการดำเนินการด้วย รัฐต้องดำเนินการให้ประชาชนได้รับการศึกษาตามความต้องการในระบบต่าง ๆ รวมทั้งส่งเสริมให้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต และจัดให้มีการร่วมมือกันระหว่างรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชนในการจัดการศึกษาทุกระดับและโดยรัฐมีหน้าที่เน้นการ กำกับ ส่งเสริม และสนับสนุนให้การจัดการศึกษาดังกล่าวมีคุณภาพได้มาตรฐานสากล ทั้งนี้ ตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติซึ่งอย่างน้อยต้องมีบทบัญญัติเกี่ยวกับการจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติและการดำเนินการและตรวจสอบการดำเนินการให้เป็นไปตามแผนการศึกษาแห่งชาติด้วย (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย, 2560, หน้า 53) และเพื่อให้การจัดการศึกษามีคุณภาพต้องมีการจัดให้มีชุมชนแห่งการเรียนรู้ ลักษณะของชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครู คือ 1) เน้นการเรียนรู้ 2) มีวัฒนธรรมร่วมมือกันเพื่อการเรียนรู้ของทุกฝ่าย 3) ร่วมกันตั้งคำถามต่อวิธีการที่ดีและตั้งคำถามต่อสภาพปัจจุบัน 4) เน้นการลงมือทำ 5) มุ่งพัฒนาต่อเนื่อง และ 6) เน้นที่ผลสัมฤทธิ์ในการเรียนรู้ของศิษย์ (วิจารณ์ พานิช, 2555, หน้า 139) และนอกจากนี้ ครูจำเป็นต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนยุคศตวรรษที่ 21 มีค่านิยมที่เหมาะสมเพื่อสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ วัฒนธรรมในด้านความรู้ ด้านทักษะ ด้านเจตคติ ด้านการจัดการและการปฏิบัติกิจกรรม (ดวงกมล สีนเพ็ง, 2553, หน้า 31 - 37)

มาตรา 24 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ได้กำหนดให้สถานศึกษาจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ ความต้องการ ความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ไปพร้อมกันกับสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลาทุกสถานที่ ประสานความร่วมมือกับบิดา มารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่ายเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ตามศักยภาพที่แต่ละคนจะดำเนินการให้บรรลุตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาตินั้น ต้องอาศัยการจัดการห้องเรียนแห่งความสุข (เนติ ฤทธาทอง, 2552, หน้า 3)

จากผลการดำเนินงานด้านการจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 ที่ผ่านมามีปัญหาสำคัญคือ การจัดการเรียนการสอน ผลการประเมินคุณภาพการศึกษาระดับชาติ (O-NET) พบว่า มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าระดับของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) จากสถานการณ์ดังกล่าวสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 มีความตระหนักถึงภารกิจสำคัญในการพัฒนาระดับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในสังกัด โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนที่เป็นผลผลิตจากระบบการจัดการศึกษามีคุณภาพ กระบวนการบริหารและกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนต้องมีประสิทธิภาพสูงเพื่อให้สอดคล้องกับจุดเน้นในการพัฒนาการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มุ่งพัฒนาคุณภาพผู้เรียน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4, 2560, หน้า 14 - 30)

จากสภาพดังกล่าวข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาปัญหาและความคาดหวังการบริหารจัดการในห้องเรียนในโรงเรียนว่ามีปัญหาและความคาดหวังอย่างไร ซึ่งผลวิจัยในครั้งนี้จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง เพื่อการบริหารจัดการในห้องเรียน สำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 ให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

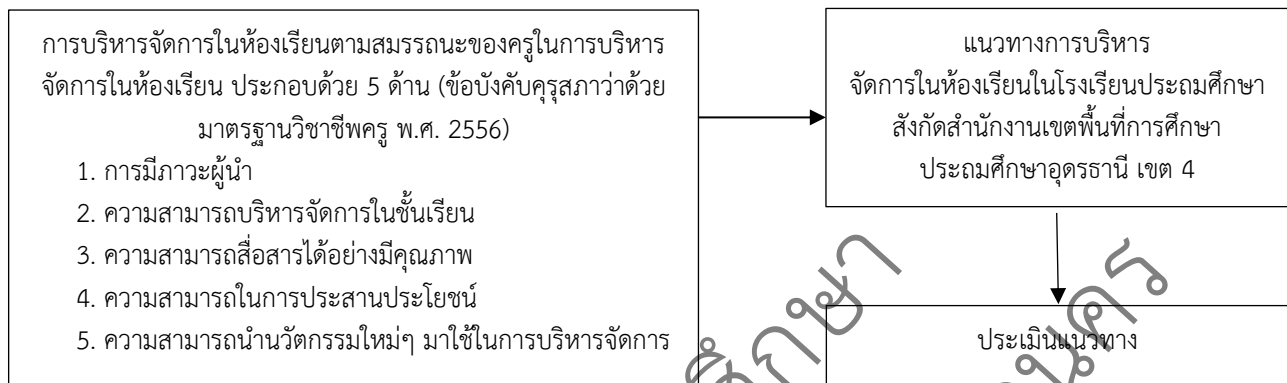
ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัญหาและความคาดหวังในการบริหารจัดการในห้องเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4
2. เพื่อหาแนวทางการบริหารจัดการในห้องเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4

3. เพื่อประเมินแนวทางการบริหารจัดการในห้องเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยศึกษาแนวทางการบริหารจัดการในห้องเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 ตามข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพครู สมรรถนะของครูในการบริหารจัดการในห้องเรียนซึ่งประกอบด้วย 5 ด้าน ดังกรอบแนวคิดการวิจัย ในภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นแบบผสมผสานวิธี (Mixed Methods Research) โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณร่วมกับการวิจัยเชิงคุณภาพ เป็นการวิจัยมุ่งศึกษาปัญหาและความคาดหวังในการบริหารจัดการในห้องเรียนเพื่อหาแนวทางการบริหารจัดการในห้องเรียน และประเมินแนวทางการบริหารจัดการในห้องเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนการดำเนินการวิจัยเป็น 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาปัญหาและความคาดหวังในการบริหารจัดการในห้องเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 ประชากรที่ศึกษาครั้งนี้เป็นครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 ประจำปี 2560 จำนวน 933 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 ประจำปี 2560 จำนวน 272 คน โดยมีขั้นตอนกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ เครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan อ้างถึงใน สมชาย วรภิเษมสกุล, 2553, หน้า 165) ได้ตัวอย่างจำนวนครูผู้สอน 272 คน โดยใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) ใช้สัดส่วนตามจำนวนประชากร จำแนกครูตามขนาดโรงเรียนเป็น 3 ขนาด คือ โรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดกลาง โรงเรียนขนาดใหญ่ ได้ครูกลุ่มตัวอย่างจากโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 163 คน โรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 77 คน โรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 32 คน ในการศึกษาปัญหาและความคาดหวัง โดยจัดลำดับความสำคัญของปัญหาในการพัฒนาการบริหารจัดการในห้องเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 โดยหาดัชนีปัญหาและความคาดหวัง ในเนื้อหาที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการในห้องเรียน ตามข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณของวิชาชีพ สมรรถนะของครูในการบริหารจัดการในห้องเรียนซึ่งประกอบด้วย 5 ด้าน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจำนวน 1 ชุด แบ่งออกเป็น 2 ตอน มีรายละเอียด ดังนี้ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบ ได้แก่ เพศ อายุ ตำแหน่ง ระดับการศึกษาสูงสุด และประสบการณ์การทำงานในสถานศึกษาจนถึงปัจจุบัน มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ตอนที่ 2 ปัญหาและความคาดหวังในการบริหารจัดการในห้องเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 กระบวนการในการบริหารจัดการในห้องเรียนภายในสถานศึกษา ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ มีดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 ทุกข้อ มีความเชื่อมั่นทั้งฉบับ ด้านปัญหา และความคาดหวัง เท่ากับ 0.89 และ 0.86 ตามลำดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสถิติสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ (Statistical Package for the Social Sciences : SPSS) เก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยทางไปรษณีย์ จำนวน 272 ฉบับ ได้รับคืนมาวิเคราะห์ข้อมูล คิดเป็นร้อยละ 100.00

ระยะที่ 2 การหาแนวทางการบริหารจัดการในห้องเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 ในระยะที่ 2 เป็นการหาแนวทางการบริหารจัดการในห้องเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 โดยนำผลการศึกษาปัญหาและความคาดหวังในการบริหารจัดการในห้องเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 มาหาแนวทางการบริหารจัดการในห้องเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview) กลุ่มเป้าหมายที่เป็นผู้ให้ข้อมูลในการศึกษา ระยะที่ 2 จำนวน 12 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) ประกอบด้วย ครูผู้สอน จำนวน 12 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

ระยะที่ 3 การประเมินแนวทางการบริหารจัดการในห้องเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 การศึกษาในระยะที่ 3 เป็นการประเมินแนวทางการบริหารจัดการในห้องเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 ที่ได้จากการศึกษาในระยะที่ 2 เพื่อตรวจสอบด้าน อรรถประโยชน์ ความเป็นไปได้ ความเหมาะสม และความถูกต้อง แนวทางการบริหารจัดการในห้องเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน โดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง การวิเคราะห์ผลการประเมิน ด้านอรรถประโยชน์ ความเป็นไปได้ ความเหมาะสม และความถูกต้อง ของแนวทางการบริหารจัดการในห้องเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 จากผู้เชี่ยวชาญ ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ หาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องแนวทางการบริหารจัดการในห้องเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. การบริหารจัดการในห้องเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 สภาพปัญหา อยู่ในระดับมาก ทั้งโดยรวมและรายด้านทุกด้านและความคาดหวัง อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งโดยรวมและรายด้านทุกด้าน

2. แนวทางการบริหารจัดการในห้องเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 โดยการสัมภาษณ์ในมุมมองของครูผู้สอน พบว่า มีแนวทางการบริหารจัดการในห้องเรียน ดังนี้

2.1 ด้านการมีภาวะผู้นำ มีแนวทางการบริหารจัดการในห้องเรียน ดังนี้ ครูจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (Child Centered Learning) แบบบูรณาการ (Integrated Instruction) แบบ Active Learning และนำกระบวนการ PLC (Professional Learning Community) มาใช้เป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้

2.2 ด้านความสามารถบริหารจัดการในชั้นเรียน มีแนวทางการบริหารจัดการในห้องเรียน ดังนี้ จัดโครงการปรับปรุงสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน จัดให้มีป้ายนิเทศ ให้มีมุมต่าง ๆ ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ มุมนำเสนอผลงานของนักเรียน จัดให้มีวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ครบถ้วนและเพียงพอต่อการใช้งานในการจัดการเรียนรู้ในแต่ละวิชา และครูประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่เด็กนักเรียน สร้างความไว้วางใจ ความอบอุ่นและความน่าเชื่อถือ

2.3 ด้านความสามารถสื่อสารได้อย่างมีคุณภาพ มีแนวทางการบริหารจัดการในห้องเรียน ดังนี้ ครูพูดด้วยความตั้งใจ ให้ความสนใจ สบตา แสดงท่าทีกระตือรือร้น มีเจตนาแนชัดที่จะให้ผู้เรียนรับรู้จุดประสงค์ของตนในการสื่อสาร เข้าใจในเนื้อหาที่ ต้องการจะสื่อออกไปเป็นอย่างดี และแจ้งวัตถุประสงค์ในการเรียนรู้ให้ผู้เรียนทราบก่อนลงมือสอน

2.4 ด้านความสามารถในการประสานประโยชน์ มีแนวทางการบริหารจัดการในห้องเรียน ดังนี้ ครูสนใจและห่วงใยในการเรียนและผลผลิตของผู้เรียน เยี่ยมบ้านนักเรียนเป็นรายบุคคล รายงานความก้าวหน้าของนักเรียนให้ผู้ปกครองทราบอยู่เสมอ มีส่วนร่วมในชุมชน ร่วมมือกับชุมชนกระทำสิ่งต่าง ๆ ที่เหมาะสมและถูกต้อง และประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนเข้าใจงานของครูและงานของโรงเรียน

2.5 ด้านความสามารถนำนวัตกรรมใหม่ ๆ มาใช้ในการบริหารมีแนวทางการบริหารจัดการในห้องเรียน ดังนี้ ครูใช้โปรแกรมช่วยสอนในการจัดการเรียนรู้ ผลิตภัณฑ์สื่อที่หลากหลายในการจัดการเรียนรู้ และใช้คอมพิวเตอร์และระบบอินเทอร์เน็ตในการแสวงหาความรู้ พัฒนาตนเองอยู่ตลอดเวลา

3. ผลการประเมินแนวทางการบริหารจัดการในห้องเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 ด้านด้านอรรถประโยชน์ ด้านความเป็นไปได้ ด้านความเหมาะสม และด้านความถูกต้อง โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการศึกษาแนวทางการบริหารจัดการในห้องเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 ผู้วิจัยพบประเด็นสำคัญเพื่อนำมาอภิปราย ดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพปัญหาในการบริหารจัดการในห้องเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 โดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการดำเนินงานของครูผู้สอนในด้านการมีภาวะผู้นำ สามารถบริหารจัดการในชั้นเรียน สามารถสื่อสารได้อย่างมีคุณภาพ สามารถในการประสานประโยชน์ สามารถนำนวัตกรรมใหม่ ๆ มาใช้ในการบริหารจัดการ ยังขาดการดำเนินงานที่ดีและยังต้องพัฒนาการดำเนินงานของครูผู้สอนในด้านการมีภาวะผู้นำ ด้านความสามารถบริหารจัดการในชั้นเรียน ด้านความสามารถสื่อสารได้อย่างมีคุณภาพ ด้านความสามารถในการประสานประโยชน์ ด้านความสามารถนำนวัตกรรมใหม่ ๆ มาใช้ในการบริหารจัดการให้ดียิ่งขึ้น ด้านการมีภาวะผู้นำ สอดคล้องกับที่ อีระ รุญเจริญ (2554, หน้า 140) กล่าวถึงผู้นำว่า คือ บุคคลที่มาประสานช่วยให้คนทั้งหลายร่วมกันไม่ว่าจะเป็นการอยู่ร่วมกันก็ตาม หรือทำการร่วมกันให้พากันไปด้วยดี สู่จุดหมายที่ดีตามภาวะผู้นำ คือ คุณสมบัติ สติปัญญา ความดี ความรู้ความสามารถของบุคคลที่ชักนำให้คนทั้งหลายมาประสานกัน และพากันไปสู่จุดหมายที่ดีงาม ด้านความสามารถบริหารจัดการในชั้นเรียน สอดคล้องกับ สุรงค์ โค้วตระกูล (2556, หน้า 470) ที่ได้ให้ความหมายว่า การจัดการชั้นเรียน หมายถึง การสร้างและการรักษาสีงแวดล้อมของห้องเรียน เพื่อเอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน หรือหมายถึงกิจกรรมทุกอย่างที่ครูทำเพื่อจะช่วยให้การสอนมีประสิทธิภาพและนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ในการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้สำหรับบทเรียนหนึ่ง ๆ นอกจากนี้ การจัดการห้องเรียนยังรวมถึงการที่ครูสามารถที่จะใช้เวลาที่กำหนดไว้ในตารางสอนได้อย่างเต็มเม็ดเต็มหน่วย และการจัดที่นั่งของนักเรียน และอุปกรณ์ที่ครูจะใช้ในการสอนให้อยู่ในสภาพที่จะช่วยครูได้ในเวลาสอน

2. ผลการศึกษาความคาดหวังในการบริหารจัดการในห้องเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 โดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากครูผู้สอนต้องการพัฒนาการดำเนินงานด้านการมีภาวะผู้นำ ด้านความสามารถบริหารจัดการในชั้นเรียน ด้านความสามารถสื่อสารได้อย่างมีคุณภาพ ด้านความสามารถในการประสานประโยชน์ สามารถนำนวัตกรรมใหม่ ๆ มาใช้ในการบริหารจัดการให้ดียิ่งขึ้น ด้านความสามารถสื่อสารได้อย่างมีคุณภาพ สอดคล้องกับที่ อรอนงค์ สวัสดิ์บุรี (2555, หน้า 106) ได้สรุปความหมายของการสื่อสารว่าเป็นการถ่ายทอดสารจากผู้ส่งสารไปสู่ผู้รับสารโดยผ่านสื่อ โดยผู้ส่งสารจะถ่ายทอดความคิดของตนเองเป็นคำพูดหรือสัญลักษณ์ไปสู่ผู้รับสาร และผู้รับสารตีความหมายให้ตรงกับวัตถุประสงค์ของผู้ส่งสารแล้วถ่ายทอดความคิดของตนเองกลับสู่ผู้รับสารอีกครั้งหนึ่งโดยผ่านสื่อต่าง ๆ เช่น คำพูด ท่าทาง รวมไปถึงสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ด้านความสามารถในการประสานประโยชน์ สอดคล้องกับ ข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษา พ.ศ. 2556 กล่าวถึง มาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพของครู ซึ่งเกี่ยวข้องกับการประสานประโยชน์ ดังนี้ มาตรฐานการปฏิบัติงาน มาตรฐานที่ 9 ร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ หมายถึง การตระหนักถึงความสำคัญ รับฟังความคิดเห็น ยอมรับในความรู้ความสามารถ ให้ความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ของเพื่อนร่วมงานด้วยความเต็มใจ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา และร่วมรับผลที่เกิดขึ้นจากการกระทำนั้น มาตรฐานที่ 10 ร่วมมือกับผู้อื่นในชุมชนอย่างสร้างสรรค์ หมายถึง การตระหนักถึงความสำคัญ รับฟังความคิดเห็น ยอมรับในความรู้ความสามารถ ของบุคคลอื่นในชุมชน และร่วมมือปฏิบัติงานเพื่อพัฒนางานของสถานศึกษา ให้ชุมชนและสถานศึกษามีการยอมรับซึ่งกันและกัน และปฏิบัติงานร่วมกันด้วยความเต็มใจ มาตรฐานการปฏิบัติงาน (จรรยาบรรณของวิชาชีพ) จรรยาบรรณต่อตนเอง 1) ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ต้องมีวินัยในตนเอง พัฒนาตนเองด้านวิชาชีพ บุคลิกภาพ และวิสัยทัศน์ ให้ทันต่อการพัฒนาทางวิทยาการ เศรษฐกิจ สังคม และการเมืองอยู่เสมอ จรรยาบรรณต่อวิชาชีพ และ 2) ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ต้องรัก ศรัทธา ซื่อสัตย์สุจริต รับผิดชอบต่อวิชาชีพ และเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรวิชาชีพ ด้านสามารถนำนวัตกรรมใหม่ ๆ มาใช้ในการบริหารจัดการ สอดคล้องกับที่ สุนทร สันธพานนท์ (2553, หน้า 16) ได้อธิบายว่า นวัตกรรมทางการศึกษา หมายถึง สิ่งใหม่ ๆ ที่สร้างขึ้นมาเพื่อช่วยแก้ปัญหาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนหรือพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ ได้แก่ แนวคิด รูปแบบ วิธีการ กระบวนการ สื่อต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการศึกษา สอดคล้องกับที่ ทิศนา ขัมมมณี (2557, หน้า 418) กล่าวว่า นวัตกรรม หรือ นวัตกรรม วงการศึกษา คำนี้มาใช้ในการความหมายของ “การทำขึ้นใหม่” หรือ “สิ่งที่ทำขึ้นใหม่” ซึ่งได้แก่ แนวคิด แนวทาง ระบบ รูปแบบ วิธีการ กระบวนการ สื่อและเทคนิคต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ซึ่งได้รับการคิดค้นและจัดทำขึ้นใหม่ เพื่อช่วยแก้ปัญหาต่าง ๆ ทางการศึกษา

3. แนวทางการบริหารจัดการในห้องเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 จากการสัมภาษณ์ถึงโครงสร้างเพื่อหาแนวทางการบริหารจัดการในห้องเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 ทุกแนวทางได้รับการประเมินจากผู้ทรงคุณวุฒิ สามารถนำแนวทางไปใช้ได้ และ

สอดคล้องกับสมรรถนะของครูในการบริหารจัดการในห้องเรียน (ข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพครู พ.ศ. 2556) มาตรฐานการปฏิบัติงาน ผู้ประกอบวิชาชีพครู ต้องปฏิบัติงานตามมาตรฐานการปฏิบัติงาน ดังต่อไปนี้ 1) ปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครูอยู่เสมอ 2) ตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดแก่ผู้เรียน 3) มุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ 4) พัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง 5) พัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ 6) จัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยเน้นผลลัพท์ที่เกิดแก่ผู้เรียน 7) รายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างมีระบบ 8) ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน 9) ร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ 10) ร่วมมือกับผู้อื่นในชุมชนอย่างสร้างสรรค์ 11) แสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา และ 12) สร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในทุกสถานการณ์

3.1 ด้านการมีภาวะผู้นำ มีแนวทางการบริหารจัดการในห้องเรียน ดังนี้ ครูจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (Child Centered Learning) แบบบูรณาการ (Integrated Instruction) แบบ Active Learning และนำกระบวนการ PLC (Professional Learning Community) มาใช้เป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูเห็นความสำคัญของการจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีขึ้น สอดคล้องกับที่ ทิศนา ขัมมณี (2557, หน้า 120) กล่าวว่า กระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นการจัดการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นตัวตั้งโดยคำนึงถึงความเหมาะสมกับผู้เรียนและประโยชน์สูงสุดที่ผู้เรียนควรจะได้รับ และมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีบทบาทสำคัญในการเรียนรู้ ได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้อย่างเต็มตัวและได้ใช้กระบวนการเรียนรู้ต่าง ๆ อันจะนำผู้เรียนไปสู่การเกิดการเรียนรู้ พินิจพันธ์ เดชะคุปต์ (2553, หน้า 21) ที่กล่าวว่า การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางเป็นแนวทางการจัดการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนใช้กระบวนการสร้างความรู้ด้วยตนเอง เป็นการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมอย่างกระตือรือร้นเกิดการเรียนรู้ที่มีความหมายเป็นวิธีการที่ให้อำนาจแก่ผู้เรียน ซึ่งจะนำไปสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิต สอดคล้องกับที่ สาลี รักสุทธี (2544, หน้า 1) กล่าวว่า การจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสำคัญที่สุด คือ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ตามมาตรา 22-24 โดยถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุดให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม คือ ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมสร้างสรรค์ กิจกรรมทางการศึกษา ลงมือปฏิบัติจริง ครูเปลี่ยนบทบาทจากการเป็นผู้บอกให้ความรู้อย่างเดียวเป็นผู้คอยอำนวยความสะดวก คอยช่วยเหลือแนะนำ รวมทั้งเป็นที่ปรึกษาให้กับนักเรียนและสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 3 พ.ศ. 2553) ที่ให้ความหมายของการศึกษาว่า เป็นกระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคล และสังคมโดยการ ถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้าง องค์ความรู้อันเกิดจากการคิดสภาพแวดล้อม สังคมการเรียนรู้และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และ คุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข

3.2 ด้านความสามารถบริหารจัดการในชั้นเรียน มีแนวทางการบริหารจัดการในห้องเรียน ดังนี้ จัดโครงการปรับปรุงสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน จัดให้มีป้ายนิเทศ ให้มีมุมต่าง ๆ ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ มุมนำเสนอผลงานของนักเรียน จัดให้มีวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ครบถ้วนและเพียงพอต่อการใช้ในการจัดการเรียนรู้ในแต่ละวิชา และครูประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่ นักเรียน สร้างความไว้วางใจ ความอบอุ่นและความน่าเชื่อถือ ทั้งนี้ อาจเนื่องจากบรรยากาศในห้องเรียนเป็นสิ่งสำคัญในการจัดการเรียนรู้ และครูต้องการให้ห้องเรียนเป็นห้องเรียนที่มีคุณภาพเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ สอดคล้องกับที่ โบรफी (Brophy, 1999, p. 48) กล่าวถึง การจัดการชั้นเรียนให้บรรลุเป้าหมายได้นั้น ครูจะต้องดำเนินการในสิ่งต่อไปนี้คือ 1) การจัดเก็บอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ต่าง ๆ ในชั้นเรียน 2) การกำหนดลักษณะการเคลื่อนไหวของนักเรียนในชั้นเรียน 3) การกำหนดกฎระเบียบในชั้นเรียนตั้งแต่วันแรกของการศึกษา 4) การเริ่มและการสิ้นสุดการสอนด้วยความราบรื่น 5) การจัดการเกี่ยวกับการเปลี่ยนกิจกรรมของนักเรียนในระหว่างชั่วโมงเรียน 6) การจัดการเกี่ยวกับการทำกิจกรรมของนักเรียน เริ่มจากการกระตุ้นให้นักเรียนสนใจบทเรียน และจัดอุปกรณ์หรือสิ่งที่รบกวนการเรียนให้น้อยที่สุด 7) การดำเนินการให้การเรียนรู้เป็นไปในทางที่ครูได้กำหนดหรือวางแผนไว้ และ 8) การดำเนินการเพื่อให้ นักเรียนพัฒนาความต้องการเพื่อสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ จึงเป็นงานที่ครูมีภารกิจสำคัญพอ ๆ กับการเรียนรู้นั้นทีเดียว สอดคล้องกับที่ สุรางค์ โค้วตระกูล (2556, หน้า 470) ได้ให้ความหมายว่า การจัดการชั้นเรียน หมายถึง การสร้างและการรักษาสิ่งแวดล้อมของห้องเรียนเพื่อเอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน หรือหมายถึงกิจกรรมทุกอย่างที่ครูทำเพื่อจะช่วยให้การสอนมีประสิทธิภาพและนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ในการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้สำหรับบทเรียนหนึ่ง ๆ นอกจากนี้ การจัดการห้องเรียนยังรวมถึงการที่ครูสามารถที่จะใช้เวลาที่กำหนดไว้ในตารางสอนได้อย่างเต็มเม็ดเต็มหน่วย และการจัดที่นั่งของนักเรียน และอุปกรณ์ที่ครูจะใช้ในการสอนให้อยู่ในสภาพที่จะช่วยครูได้ในเวลาสอน สอดคล้องกับที่ สันติ บุญภิรมย์ (2557, หน้า 114) ได้ให้ความหมายว่า การจัดการชั้นเรียน หมายถึง กระบวนการดำเนินการในชั้นเรียน ประกอบด้วย 1) การเตรียมการ 2) การวางแผนจัดการ และ 3) การดำเนินการในชั้นเรียน สำหรับในแต่ละขั้นมีรายละเอียดประกอบ

3.3 ด้านความสามารถสื่อสารได้อย่างมีคุณภาพ มีแนวทางการบริหารจัดการในห้องเรียน ดังนี้ ครูพูดด้วยความตั้งใจ ให้ความสนใจ สบตา แสดงท่าทีกระตือรือร้น มีเจตนาแน่วแน่ที่จะให้ผู้เรียนรับรู้จุดประสงค์ของตนในการสื่อสาร เข้าใจในเนื้อหาที่ ต้องการจะสื่อออกไปเป็นอย่างดี และแจ้งวัตถุประสงค์ในการเรียนรู้ให้ผู้เรียนทราบก่อนลงมือสอน ทั้งนี้อาจเนื่องจากครูต้องการให้การ สื่อสารมีประสิทธิภาพสูงสุดและตรงจุดประสงค์ สอดคล้องกับที่ อรอนงค์ สวัสดิ์บุรี (2555, หน้า 106) สรุปความหมายของการสื่อสาร ว่า เป็นการถ่ายทอดสารจากผู้ส่งสารไปสู่ผู้รับสารโดยผ่านสื่อ โดยผู้ส่งสารจะถ่ายทอดความคิดของตนเองเป็นคำพูดหรือสัญลักษณ์ไปสู่ ผู้รับสาร และผู้รับสารตีความหมายให้ตรงกับวัตถุประสงค์ของผู้ส่งสารแล้วถ่ายทอดความคิดของตนเองกลับสู่ผู้รับสารอีกครั้งหนึ่ง โดยผ่านสื่อต่าง ๆ สอดคล้องกับที่ รัตติกรณ์ จงวิศาล (2554, หน้า 216) ให้ความหมายของการติดต่อสื่อสารไว้หลายอย่าง เช่น การติดต่อสื่อสาร หมายถึง กระบวนการส่งข่าวสารข้อมูล ความคิด ความรู้สึกหรือความเข้าใจจากบุคคลหนึ่งหรือหลายบุคคล โดย วิธีการพูด การเขียน การใช้ภาษา ท่าทาง การใช้สัญลักษณ์หรืออื่น ๆ และนอกจากนี้ยังสอดคล้องกับที่ สุพานี สฤญ์วานิช (2552, หน้า 269) ให้ความหมายของการติดต่อสื่อสารว่า การติดต่อสื่อสาร หมายถึง การเคลื่อนย้ายหรือการส่งผ่านข่าวสาร ข้อมูล หรือ ความหมายบางอย่างของคนตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป เพื่อให้เกิดความเข้าใจกัน หรือเพื่อวัตถุประสงค์บางอย่างตามที่ต้องการ

3.4 ด้านความสามารถในการประสานประโยชน์ มีแนวทางการบริหารจัดการในห้องเรียน ดังนี้ ครูสนใจและห่วงใย ในการเรียนและความประพฤติของผู้เรียน เยี่ยมบ้านนักเรียนเป็นรายบุคคล รายงานความก้าวหน้าของนักเรียนให้ผู้ปกครองทราบอยู่ เสมอ มีส่วนร่วมในชุมชน ร่วมมือกับชุมชนกระทำการต่าง ๆ ที่เหมาะสมและถูกต้อง และประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนเข้าใจงานของครูและ งานของโรงเรียน อาจเนื่องมาจากเป็นหน้าที่ของครูที่ต้องปฏิบัติเพื่อสานความสัมพันธ์ที่ดีให้เกิดกับนักเรียน และผู้ปกครอง สอดคล้อง กับข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษา พ.ศ. 2556 ที่ระบุมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพของครูได้ดังนี้ มาตรฐานการปฏิบัติงาน มาตรฐานที่ 1 ปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครูอยู่เสมอ หมายถึง การศึกษาค้นคว้า เพื่อพัฒนาตนเอง การเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ และการเข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการที่องค์กรหรือหน่วยงาน หรือสมาคมจัดขึ้น เช่น การประชุม การอบรม การสัมมนา และการประชุมปฏิบัติการ เป็นต้น ทั้งนี้ ต้องมีผลงานหรือรายงานที่ปรากฏชัดเจน มาตรฐาน ที่ 2 ตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดแก่ผู้เรียน หมายถึง การเลือกอย่างชาญฉลาด ด้วยความรัก และหวังดีต่อ ผู้เรียน ดังนั้น ในการเลือกกิจกรรมการเรียนการสอนและกิจกรรมอื่น ๆ ครูต้องคำนึงถึงประโยชน์ที่จะเกิดแก่ผู้เรียนเป็นหลัก มาตรฐาน ที่ 3 มุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนได้เต็มตามศักยภาพ หมายถึง การใช้ความพยายามอย่างเต็มความสามารถของครูที่จะให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ให้มากที่สุด ตามความถนัด ความสนใจ ความต้องการ โดยวิเคราะห์วินิจฉัยปัญหาความต้องการที่แท้จริงของผู้เรียน ปรับเปลี่ยนวิธีการ สอนที่จะให้ได้ผลดีกว่าเดิม รวมทั้งการส่งเสริมพัฒนาการด้านต่าง ๆ ตามศักยภาพของผู้เรียนแต่ละคนอย่างเป็นระบบ มาตรฐานที่ 4 พัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง หมายถึง การเลือกใช้ ปรับปรุง หรือสร้างแผนการสอน บันทึกการสอน หรือ เตรียมการสอนในลักษณะอื่น ๆ ที่สามารถนำไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอน ให้ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ มาตรฐาน ที่ 5 พัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ หมายถึง การประดิษฐ์ คิดค้น ผลิต เลือกใช้ ปรับปรุงเครื่องมืออุปกรณ์ เอกสารสิ่งพิมพ์ เทคนิควิธีการต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุจุดประสงค์ของการเรียนรู้ มาตรฐานที่ 6 จัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดย เน้นผลถาวรที่เกิดแก่ผู้เรียน หมายถึง การจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จในการแสวงหาความรู้ ตามสภาพ ความแตกต่างของบุคคลด้วยการปฏิบัติจริง และสรุปความรู้ทั้งหลายได้ด้วยตนเองก่อให้เกิดค่านิยมและนิสัยในการปฏิบัติงานเป็น บุคลิกภาพถาวรติดตัวผู้เรียนตลอดไป มาตรฐานที่ 7 รายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างมีระบบ หมายถึง การรายงาน ผลการพัฒนาผู้เรียนที่เกิดจากการปฏิบัติการเรียนการสอนให้ครอบคลุมสาเหตุ ปัจจัย และการดำเนินงานที่เกี่ยวข้อง มาตรฐานที่ 8 ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน หมายถึง การแสดงออกการประพฤติและปฏิบัติในด้านบุคลิกภาพทั่วไป การแต่งกาย กิริยา วาจา และจริยธรรมที่เหมาะสมกับความเป็นครูอย่างสม่ำเสมอ ที่ทำให้ผู้เรียนเลื่อมใสศรัทธา และถือเป็นแบบอย่าง มาตรฐานที่ 9 ร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ หมายถึง การตระหนักถึงความสำคัญ รับฟังความคิดเห็น ยอมรับในความรู้อ ความสามารถ ให้ความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ของเพื่อนร่วมงานด้วยความเต็มใจ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา และร่วมรับผลที่เกิดขึ้นจากการกระทำนั้น มาตรฐานที่ 10 ร่วมมือกับผู้อื่นในชุมชนอย่างสร้างสรรค์ หมายถึง การตระหนักถึง ความสำคัญ รับฟังความคิดเห็น ยอมรับในความรู้อ ความสามารถ ของบุคคลอื่นในชุมชน และร่วมมือปฏิบัติงานเพื่อพัฒนางานของ สถานศึกษา ให้ชุมชนและสถานศึกษามีการยอมรับซึ่งกันและกัน และปฏิบัติงานร่วมกันด้วยความเต็มใจ มาตรฐานที่ 11 แสวงหาและ ใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา หมายถึง การค้นหา สังเกต จดจำ และรวบรวมข้อมูลข่าวสารตามสถานการณ์ของสังคมทุกด้าน โดยเฉพาะสารสนเทศเกี่ยวกับวิชาชีพครู สามารถวิเคราะห์ วิจัยอย่างมีเหตุผล และใช้ข้อมูลประกอบการแก้ปัญหา พัฒนาตนเอง พัฒนางาน และพัฒนาสังคมได้อย่างเหมาะสม มาตรฐานที่ 12 สร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในทุกสถานการณ์ หมายถึง การสร้าง กิจกรรมการเรียนรู้โดยการนำเอาปัญหาหรือความจำเป็นในการพัฒนาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในการเรียนและการจัดกิจกรรมอื่น ๆ ใน

โรงเรียนมากำหนดเป็นกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาของผู้เรียนที่ถาวร เป็นแนวทางในการแก้ปัญหาของครูอีกแบบหนึ่งที่จะนำเอาวิกฤติต่าง ๆ มาเป็นโอกาสในการพัฒนา ครูจำเป็นต้องมองมุมต่าง ๆ ของปัญหาแล้วผันมุมมองของปัญหาไปในทางการพัฒนา กำหนดเป็นกิจกรรมในการพัฒนาของผู้เรียน ครูจึงต้องเป็นผู้มองมุมบวกในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ กล้าที่จะเผชิญกับปัญหาต่าง ๆ มีสติในการแก้ปัญหา มิได้ตอบสนองปัญหาต่าง ๆ ด้วยอารมณ์หรือแค้นแบบตรงตัว ครูสามารถมองหามุมในทุก ๆ โอกาส มองเห็นแนวทางที่น่าสู่ผลก้าวหน้าของผู้เรียน

3.5 ด้านความสามารถนวัตกรรมการใหม่ ๆ มาใช้ในการบริหาร มีแนวทางการบริหารจัดการในห้องเรียน ดังนี้ ครูใช้โปรแกรมช่วยสอนในการจัดการเรียนรู้ ผลิตและใช้สื่อที่หลากหลายในการจัดการเรียนรู้ และใช้คอมพิวเตอร์และระบบอินเทอร์เน็ตในการแสวงหาความรู้ พัฒนาตนเองอยู่ตลอดเวลา อาจเนื่องมาจากครูต้องนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้ให้เกิดประโยชน์กับนักเรียนและตนเอง สอดคล้องกับที่ สุคนธ์ สินธพานนท์ (2553, หน้า 16) ได้อธิบายว่า นวัตกรรมทางการศึกษา หมายถึง สิ่งใหม่ ๆ ที่สร้างขึ้นมาเพื่อช่วยแก้ปัญหาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนหรือพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ ได้แก่ แนวคิด รูปแบบวิธีการ กระบวนการ สื่อต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการศึกษา สอดคล้องกับ ที่ทศนา ขัมมณี (2557, หน้า 418) ที่กล่าวว่า นวัตกรรม หรือนวัตกรรม วงการศึกษา คำนี้มาในความหมายของ “การทำขึ้นใหม่” หรือ “สิ่งที่ทำขึ้นใหม่” ซึ่งได้แก่ แนวคิด แนวทาง ระบบรูปแบบ วิธีการ กระบวนการ สื่อและเทคนิคต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาซึ่งได้รับการคิดค้นและจัดทำขึ้นใหม่ เพื่อช่วยแก้ปัญหาต่าง ๆ ทางการศึกษา สอดคล้องกับที่ วรพล วิบูลยศรีน (2556, หน้า 10) ที่กล่าวถึงความหมายของ นวัตกรรมว่า คือ แนวคิด วิธีการปฏิบัติ หรือสิ่งใหม่ที่ยังไม่เคยแพร่หลายหรือยังไม่เคยใช้มาก่อน และเข้ามาเปลี่ยนแปลงกระบวนการหรือสิ่งที่มีอยู่เดิม โดยผ่านการคิดค้นประดิษฐ์ขึ้นใหม่ หรือพัฒนาจากของเดิมที่มีอยู่ให้ทันสมัย และปรับปรุงจนได้ผลมีประสิทธิภาพ วรวิทย์ นิเวศศิลป์ (2551, หน้า 21) ให้ความหมาย นวัตกรรมการศึกษา หมายถึง การนำเอาความคิดหรือวิธีปฏิบัติทางการศึกษาใหม่ ๆ มาใช้กับการศึกษา

4. การประเมินแนวทางการบริหารจัดการในห้องเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 ที่ได้จากการศึกษาในระยะที่ 2 เพื่อตรวจสอบด้านอรรถประโยชน์ ความเป็นไปได้ ความเหมาะสม และความถูกต้อง พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทั้งโดยรวมและรายด้าน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะแนวทางการบริหารจัดการในห้องเรียนเกิดจากการสัมภาษณ์ครูผู้สอนซึ่งเป็นผู้ที่ปฏิบัติและเข้าใจสภาพปัจจุบันและปัญหาบริบทในโรงเรียนประถมศึกษา จึงสามารถให้ข้อมูลและแนวทางการบริหารจัดการในห้องเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 ได้เป็นอย่างดี และอาจเป็นไปได้ว่าผู้เชี่ยวชาญมองเห็นว่าแนวทางที่จะนำไปปฏิบัติก่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้เรียน สอดคล้องกับแนวคิดของ ศิริชัย กาญจนวาสี (2552, หน้า 21)

ที่กล่าวว่า การประเมินเป็นกระบวนการศึกษาสิ่งต่าง ๆ โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัย การประเมินเป็นการตรวจสอบการบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ การประเมินเป็นการช่วยเสนอสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจ และการประเมินเป็นการสนองสารสนเทศแก่ผู้เกี่ยวข้องทั้งหลายด้วยการบรรยายอย่างลุ่มลึก ซึ่งสอดคล้องกับที่ ยური ผลพันธ์ (2559, หน้า 54) การประเมินผลการปฏิบัติงานของครูเป็นสิ่งสำคัญที่สะท้อนให้เห็นถึงคุณภาพการศึกษาตลอดจนผลลัพธ์ทางการศึกษาของผู้เรียนเป็นอย่างดี การประเมินผลการปฏิบัติงานของครูจึงเป็นสิ่งสำคัญจำเป็นต้องมีการปฏิบัติอย่างเป็นธรรมและมีความต่อเนื่อง วิธีการประเมินผลการปฏิบัติงานนั้นมีความหลากหลายทั้งเครื่องมือ แหล่งให้ข้อมูลรวมถึงมิติในการประเมินผล การปฏิบัติงาน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับสุวิมล ร่องวาณิช (2545, หน้า 62) ที่กล่าวว่า การประเมินเป็นกระบวนการประเมินสิ่งที่เกิดขึ้นกับสภาพที่ควรจะเป็นโดยระบุสิ่งที่ต้องการให้เกิดว่ามีลักษณะเช่นใด จากนั้นนำผลที่ได้มาวิเคราะห์ประเมินว่าสิ่งที่เกิดขึ้นจริงสมควรเปลี่ยนแปลงอะไรบ้าง

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยแนวทางการบริหารจัดการในห้องเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 ผู้วิจัยได้พบและมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

จากผลระยะที่ 1 การบริหารจัดการในห้องเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 สภาพปัญหา อยู่ในระดับมากที่สุดทั้งโดยรวมและรายด้านทุกด้านและความคาดหวัง อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งโดยรวมและรายด้านทุกด้าน ครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 สามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลพื้นฐาน ในการบริหารจัดการในห้องเรียน เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อไป

จากผลระยะที่ 2 แนวทางการบริหารจัดการในห้องเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 โดยการสัมภาษณ์ในมุมมองของครูผู้สอน ที่พบว่า แนวทางการบริหารจัดการในห้องเรียนในโรงเรียน

ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 ทั้งหมด 5 ด้านนั้น สามารถนำผลการวิจัยไปปรับใช้กับโรงเรียนประถมศึกษา หรือโรงเรียนสังกัดอื่นที่มีบริบทใกล้เคียงกัน และสามารถนำแนวทางการบริหารจัดการในห้องเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 ไปเป็นส่วนหนึ่งในการกำหนดแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

จากผลระยะที่ 3 การประเมินแนวทางการบริหารจัดการในห้องเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 ด้านด้านอรรถประโยชน์ ด้านความเป็นไปได้ ด้านความเหมาะสม และด้านความถูกต้อง โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด สามารถนำผลการวิจัยมาพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียน และโรงเรียนสังกัดอื่นที่มีบริบทใกล้เคียงกัน

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

การวิจัยเกี่ยวกับแนวทางการบริหารจัดการในห้องเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 อาจทำได้หลายประเด็นทั้งระยะยาว วิธีวิจัย และหัวข้อการวิจัย ดังนี้

2.1 ควรศึกษาสภาพปัญหาและความคาดหวังในการบริหารจัดการในห้องเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตพื้นที่จังหวัดอื่น เพื่อนำมาเปรียบเทียบและใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาต่อไป

2.2 ควรมีการนำแนวทางการบริหารจัดการในห้องเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาที่ได้จากการวิจัยไปปฏิบัติ และประเมิน ปรับปรุงแนวทางให้เหมาะสมต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- ชนันท์ ธาตุทอง. (2552). *การจัดการชั้นเรียน : ห้องเรียนแห่งความสุข*. กรุงเทพฯ: เพชรเกษม การพิมพ์.
- ดวงกมล สิ้นเพ็ง. (2553). *การพัฒนาผู้เรียนสู่สังคมแห่งการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทิตินา แคมมณี. (2557). *14 วิธีสอนสำหรับครูมืออาชีพ*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธีระ รุญเจริญ และวาสนา ศรีโพธิ์. (2554). *กลยุทธ์การพัฒนาความเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่าง.
- พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์. (2543). *ประมวลบทความนิตยสารเพื่อการเรียนรู้สำหรับครูยุคปฏิรูปการศึกษา*. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ยุริ ผลพันธุ์. (2559). *การประเมินผลการปฏิบัติงานของครู*. กรุงเทพฯ: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560. (2560). กรุงเทพฯ: บก.นส.
- รัตติกรณ์ จงวิศาล. (2554). *มนุษย์สัมพันธ์ : พฤติกรรมมนุษย์ในองค์กร*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- วรวิทย์ นิเทศศิลป์. (2551). *สื่อและนวัตกรรมการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ: สกายบุ๊คส์.
- วัชรพล วิบูลย์ศรี. (2556). *นวัตกรรมการเรียนการสอนภาษาไทย*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิจารณ์ พานิช. (2555). *วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสดศรี-สฤษดิ์วงศ์.
- ศิริชัย กาญจนวาสี. (2552). *ทฤษฎีการประเมิน*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมชาย วรภิเกษมสกุล. (2553). *ระเบียบวิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์*. อุดรธานี: คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.
- สันติ บุญภิรมย์. (2557). *การบริหารจัดการในห้องเรียน*. กรุงเทพฯ: ทริปเพิ้ลเอ็ดดูเคชั่น.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4. (2560). *รายงานผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน O-NET ปีการศึกษา พ.ศ. 2560*. อุดรธานี: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4.
- สำลี รักสุทธี. (2544). *เทคนิควิธีการจัดการเรียนและเขียนแผนการสอน โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- สุนทร สันธพานนท์. (2553). *นวัตกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาคุณภาพของเยาวชน*. กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์.
- สุพานี สฤษฏ์วานิช. (2552). *พฤติกรรมองค์การสมัยใหม่: แนวคิดและทฤษฎี*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุวิมล ว่องวานิช. (2545). *เคล็ดลับการทำวิจัยในชั้นเรียน*. กรุงเทพฯ: อักษรไทย.
- สุรางค์ ไคว้ตระกูล. (2556). *จิตวิทยาการศึกษา. (พิมพ์ครั้งที่ 11)*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อรอนงค์ สวัสดิ์บุรี. (2555). *พฤติกรรมและการสื่อสารในองค์กร*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Brophy, J. (1999). *Looking in the classroom*. New York: McGraw – Hill. management: Robert J. Marzano.